

Zmiana składki zdrowotnej w ramach Polskiego Ładu

Realizacja obowiązków związanych z wyliczaniem składki zdrowotnej

Osoby prowadzące działalność gospodarczą opodatkowane ryczałtem
od przychodów ewidencjonowanych

Od 1 stycznia 2022 r. weszły w życie przepisy, które wprowadziły nowe zasady ustalania podstawy wymiaru oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób prowadzących pozarolniczą działalność.

Wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne jest uzależniona od tego w jaki sposób osoby prowadzące działalność ustalają podatek dochodowy od osób fizycznych.

Podstawa wymiaru tej składki jest ustalana na innych zasadach w zależności od stosowanej przez przedsiębiorcę formy opodatkowania uzyskiwanych z działalności dochodów/przychodów.

Inaczej zatem będzie ona ustalana dla przedsiębiorcy, który stosuje:

- **zasady ogólne (według skali lub podatkiem liniowym),**
- **ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, albo**
- **kartę podatkową.**

Przedsiębiorcy opodatkowani ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych

- ❑ **Wysokość składki nie zmienia się - nadal jest to 9%.**
- ❑ **Miesięczna podstawa** wymiaru składki jest ryczałtowana i uzależniona od wysokości uzyskanych przychodów z działalności gospodarczej i wynosi:
 - **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku (dalej: przeciętne wynagrodzenie), **jeżeli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku 60 tys. zł,**
 - **100%** przeciętnego wynagrodzenia, **jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły, 60 tys. zł i nie przekroczyły 300 tys. zł,**
 - **180%** przeciętnego wynagrodzenia, **jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 300 tys. zł.**

Jeśli przekroczy się ww. progi przychodów w danym miesiącu - za ten miesiąc należy rozliczyć składkę od podstawy jej wymiaru obowiązującej dla kolejnego progu przychodów.

WAŻNE! Ustalając wysokość przychodów nie uwzględnia się przychodów osiągniętych w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

- ❑ **Przedsiębiorca**, który przez cały poprzedni rok kalendarzowy prowadził działalność gospodarczą i przychody z tej działalności były opodatkowane na zasadach ogólnych lub ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych może przy określaniu wysokości miesięcznej podstawy wymiaru **zadeklarować chęć opłacania składki na podstawie kwoty przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym.**

Roczne rozliczenie składki zdrowotnej

- **Roczną podstawę** wymiaru składki stanowi iloczyn liczby miesięcy w roku kalendarzowym podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu i kwoty odpowiadającej:
 - **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku (dalej: przeciętne wynagrodzenie), **jeżeli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku 60 tys. zł,**
 - **100%** przeciętnego wynagrodzenia, **jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 60 tys. zł i nie przekroczyły 300 tys. zł,**
 - **180%** przeciętnego wynagrodzenia, **jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 300 tys. zł.**

WAŻNE! W miesiącu, w którym zostały przekroczone kwoty przychodu **60.000 zł** albo **300.000 zł** płatnik nie koryguje rozliczeń za miesiące poprzednie. Rozliczenie składki rocznej nastąpi po roku w dokumentach rozliczeniowych składanych za luty kolejnego roku.

- **Dopłata składki** - po zakończeniu roku w terminie miesiąca od upływu terminu do złożenia zeznania podatkowego, o którym mowa w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, przedsiębiorca dopłaca kwotę stanowiącą różnicę między roczną składką ustaloną od rocznej podstawy wymiaru, a sumą składek wpłaconych za poszczególne miesiące.

Rozliczanie składki zdrowotnej w dokumentach ZUS DRA/ZUS RCA

- ❑ Płatnik opodatkowany ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych od rozliczeń za styczeń 2022 r. przesyła **co miesiąc dokumenty rozliczeniowe do ZUS w terminie do 20. dnia następnego miesiąca.**
- ❑ Dane do ustalenia miesięcznej podstawy wymiaru i składki na ubezpieczenie zdrowotne wykazywane są nowych blokach ZUS DRA / ZUS RCA.
W ZUS DRA jest to blok XI a w ZUS RCA III.E.
Dane te wykazywane są w ZUS DRA jeżeli przedsiębiorca rozlicza składki wyłącznie za siebie, a w ZUS RCA jeżeli przedsiębiorca rozlicza składki za siebie i za innych ubezpieczonych.

Rozliczanie składki zdrowotnej w dokumentach ZUS DRA/ZUS RCA c.d.

Płatnik opodatkowany ryczałtem wskazuje:

- formę opodatkowania – ryczałt (pole 12)

oraz

- sumę przychodów w bieżącym roku kalendarzowym (pole 13)
- kwotę podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne (pole 16)
- kwotę należnej składki (pole 17)

albo

- zaznacza pole z deklaracją opłacania składek na podstawie przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym (pole 14)

oraz

- kwotę przychodów z działalności gospodarczej uzyskanych w ubiegłym roku kalendarzowym (pole 15)
- kwotę podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne (pole 16)
- kwotę należnej składki (pole 17)

Dane z bloku XI wykazuje odpowiednio:

- w bloku VI pole 02 - kwotę należnej składki
- w bloku X pole 05 - kwotę podstawy wymiaru składki.

Rozliczanie składki zdrowotnej w dokumentach ZUS DRA/ZUS RCA **cd.**

- ❑ **Roczne rozliczenie** składki na ubezpieczenie zdrowotne **w zakresie dopłaty** składki płatnik wykazuje w ZUS DRA w bloku XII a w ZUS RCA III.F.
- ❑ Dopłata składki rozliczana jest w dokumentach rozliczeniowych za luty danego roku:
 - w ZUS DRA jeżeli przedsiębiorca rozlicza składki wyłącznie za siebie,
 - w ZUS RCA jeżeli przedsiębiorca rozlicza składki za siebie i za innych ubezpieczonych,
- ❑ Dopłata opłacana jest nie później niż do 20 marca danego roku tj. w terminie opłacania składki za luty danego roku.
- ❑ W dokumencie płatnik zobowiązany jest wypełnić wszystkie pola w bloku XII/III.F a więc podaje:
 - rok, którego dotyczy rozliczenie składki zdrowotnej,
 - kwotę przychodów osiągniętych z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie,
 - roczną składkę obliczoną od rocznej podstawy wymiaru składki,
 - sumę miesięcznych należnych składek wynikającą ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie,
 - kwotę do dopłaty.

❑ Zwrot składki zdrowotnej

- Po obliczeniu rocznej podstawy wymiaru składek i ustaleniu, że składka zdrowotna została opłacona w kwocie wyższej niż składka obliczona od rocznej podstawy, płatnikowi przysługuje zwrot nadpłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne.
- Zwrot następuje na wniosek złożony wyłącznie w formie elektronicznej poprzez PUE ZUS, o ile płatnik nie posiada zaległości na koncie.
- Płatnik może złożyć wniosek w terminie od 15 lutego do 31 maja danego roku (wnioski złożone po terminie nie będą rozpatrywane).

❑ Korekta podstawy i składki na ubezpieczenie zdrowotne

- Korektę podstawy wymiaru składki i należnej składki na ubezpieczenie zdrowotne płatnik opodatkowany ryczałtem może być do ZUS złożona najpóźniej **do 30 czerwca następnego roku**.
- Jeżeli po 30 czerwca ZUS stwierdzi, że należna składka na ubezpieczenie zdrowotne ustalona od rocznej podstawy wymiaru jest **wyższa** od sumy składek rozliczonych za poszczególne miesiące danego roku kalendarzowego, to powstałą różnicę ZUS przypisze do grudnia albo ostatniego miesiąca podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w danym roku kalendarzowym.